

INGLISE KEELE RIIGIEKSAMI ERISTUSKIRI 2013

1. Gümnaasiumi lõpueksamite eesmärgid

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määrusest nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“, on gümnaasiumi lõpueksamite eesmärgid järgmised:

- 1) tagada eksamitulemuste üleriigiline võrreldavus, et õpilane, lapsevanem, kool ja kooli pidaja saaks võimalikult objektiivse ettekujutuse õpitulemuste saavutusest;
- 2) anda koolile, kooli pidajale, Haridus- ja Teadusministeeriumile, õpilastele, lastevanematele tagasisidet õppimise ning õpetamise tulemuslikkusest koolis;
- 3) saada ülevaade riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutusest eksamiainetes hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada õppekava rakendamist, suunata eksamiülesannete valiku kaudu õppeprotsessi;
- 5) siduda järjestikuste haridustasemetega õppekavad ning võimaldada kasutada riigieksamitulemusi õpingute jätkamisel, anda võimalus kasutada riigieksamitulemusi rahvusvahelisel tasandil.

Inglise keele riigieksam kontrollib kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja rääkimisoskust ning keelepädevust. Inglise keele riigieksam toetub õppekavale ja Euroopa keeleõppe raamdokumendile ning vastab ligilähedaselt Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B2-taseme kirjeldusele.

2. Eksami sihtrühm

Eksami sihtrühm on gümnaasiumide ja keskharidust andvate kutseõppeasutuste lõpetajad ning gümnaasiumi varem lõpetanud isikud.

Õpilasel on õigus sooritada inglise keele kui võõrkeele riigieksam ka juhul, kui ta ei ole seda keelt koolis õppinud.

3. Gümnaasiumi lõpetaja õpitulemused võõrkeeles

kuulamisel

- suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja -teateid, et saada vajalikku infot;
- oskab eristada selgelt väljendatud tooni ja suhtumist, panna tähele rõhuasetusi ja mõttefraase;
- suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- suudab jälgida lühiloengut (5–10 min) ning eristada sellest olulist infot.

lugemisel

- suudab lugeda funktsionaalstiililt erinevaid tekste, nende hulgas mitmesuguseid kasutusjuhendeid;
- suudab määratleda teksti peaideed (mis on kas välja öeldud või millele on vihjatud) ja autori eesmäärke;
- oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustratsioone, jooniseid, skeeme, erinevaid kirjapilte;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu (liitsõna üksikkomponendid ja sõnaliited);

- teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada;
- oskab kasutada eriliigilisi sõnaraamatuid ja teatmeteoseid.

kirjutamisel

- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha, olulist kokku võtta;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- oskab kirjutada kirjeldavaid, analüüsivaid ja arutlevaid kirjandeid, referaate ja lühiartikleid ajalehele;
- tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, vajadusel oskab neid kontrollida teatmeteoste abil;
- oskab liigendada ja vormistada erinevaid tekste.

rääkimisel

- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- kasutab vastavale võõrkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab suhelda võõrkeeles nii vahetult kui ka telefoni teel;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja väljendada oma mõtteid ühiskondlike probleemide ja sündmuste kohta;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsioonistrateegiaid.

4. Inglise keele riigieksami ülesehitus

Inglise keele riigieksam koosneb kirjalikust (kirjutamine, kuulamine, lugemine, keelestruktuur) ja suulisest (rääkimine) osast.

Eksamiosa		Kestus	Max punkte	Ülesanded/ üksikküsimused
I osa	Kirjutamine	90 min	20	2
<i>Vaheaeg</i>		<i>30 min</i>		
II osa	Kuulamine	35 min	20	3/32
III osa	Lugemine	60 min	20	4/32
IV osa	Keelestruktuur	40 min	20	4/40
KOKKU :	Eksami kirjalik osa	255 min	80	13/104
V osa	Suuline osa	15 min	20	2

5. Riigieksamitöö ülesanded ja testitavad oskused

Osa	Võimalikud ülesanded	Testitavad oskused
Kirjutamine	konkreetselt lugejale suunatud kirjutis, nt (pool)ametlik kiri (120 sõna ±10%)	arvamuse väljendamine, hinnangu andmine, kommenteerimine, sündmuste ja protsessi kirjeldamine, seletamine, veenmine, kaebuse esitamine, ettepaneku esitamine
	arvamustekst (essee või aruanne) (200 sõna ±10%)	arvamuse väljendamine, hinnangu andmine, kommenteerimine, arutlemine, võrdlemine, näitlikustamine, poolt- ja vastuargumentide esitamine
Kuulamine	valikvastustega ülesanne (õige vastuse leidmine etteantud valikute hulgast)	arusaamine teksti peamisest mõttest, järelduste tegemine teksti kohta
	lühivastusega ülesanne (teksti täiendamine vajaliku infoga)	valikulise info leidmine tekstist, arusaamine teksti peamisest mõttest, teksti detailne mõistmine, järelduste tegemine teksti kohta
	sobitamisyülesanne (kuuldu ja kirjaliku loetelu kokkusobitamine)	arusaamine teksti peamisest mõttest, teksti detailne mõistmine, järelduste tegemine teksti kohta
Lugemine	sobitamisyülesanne (pealkirja/ väite/ küsimuse ja tekstilõigu kokkusobitamine)	teksti detailne mõistmine, arusaamine teksti peamisest mõttest, järelduste tegemine teksti kohta, arusaamine kaudselt esitatud infost
	valikvastustega ülesanne (õige vastuse leidmine etteantud valikute hulgast)	teksti detailne mõistmine, arusaamine teksti peamisest mõttest, järelduste tegemine teksti kohta, arusaamine kaudselt esitatud infost
	pangaga lünkülesanne (tekstist kustutatud lause/ tekstiosa leidmine pangast)	arusaamine teksti peamisest mõttest, olulise info mõistmine, tekstisiseste seoste mõistmine
	sobitamisyülesanne (sõnade ja nende ükskeelses sõnastikus oleva määratluse kokkusobitamine)	teksti detailne mõistmine, arusaamine teksti peamisest mõttest, sõnavara tundmine ja oskus tuletada tähendust kaasteksti abil
Keele- struktuur	valikvastustega lünkülesanne	arusaamine teksti peamisest mõttest, keeleline korrektsus, sõnavara ulatus ja täpsus
	avatud lüngaga ülesanne (teksti täiendamine puuduva sõna või fraasiga)	arusaamine teksti peamisest mõttest, keeleline korrektsus, sõnavara ulatus ja täpsus
	sõnamuutmisülesanne (sõna sobivasse vormi panemine)	arusaamine teksti peamisest mõttest, keeleline korrektsus, sõnavara ulatus ja täpsus
	vigade leidmine ja parandamine	arusaamine teksti peamisest mõttest, keeleline korrektsus
Rääkimine	monoloog, mis põhineb väitel, ning sellele järgnev suunatud vestlus; rollimäng	üldine rääkimisoskus ja üldine suuline suhtlus (suuline esinemine, vestlus, seisukohtade põhjendamine ja selgitamine, esinemine küsitleja ja vastaja rollis)

Kuulamisosa tekste kuulatakse kaks korda.

Lugemistekstide kogupikkus on ca. 1500 sõna.

Rääkimisosa algab sissejuhatava vestlusega, mida ei hinnata.

Eksami suuline osa salvestatakse õpilase soovil.

6. Kuulamise ja lugemise testimiseks kasutatavad tekstitüübid

Kuulamis- ja lugemisosa tekstide valikul lähtutakse põhimõttest, et teksti keeleline raskus ja teema arvestavad eksaminandide tausta ehk vanust, haridust, huvialasid jne. Tekstidena kasutatakse autentseid tekste, mida vajadusel kohandatakse tasemele vastavaks.

Kuulamisülesannete tekstideks võivad olla uudised; argivestlused, keskustelud, koosolekud; teadaanded; intervjuud; ülevaated, reportaažid; juhised; lühisõnumid /-teated; loengud. Tekstide allikaks on meediakanalid ja salvestised.

Lugemisülesande tekstideks võivad olla: kirjad ja teated; uudised; artiklid; arvustused; reportaažid; intervjuud; reklaamtekstid ja kuulutused; kasutusjuhised; kaasaegsed ilukirjanduslikud tekstid. Tekstide allikaks on ajakirjandus, populaarteaduslikud ja ilukirjanduslikud raamatud ning Internet.

7. Inglise keele riigieksami hindamine

Inglise keele riigieksamit hindab gümnaasiumide õpetajatest ning kõrgkooli õppejõududest koosnev komisjon. Hindamiskomisjoni kinnitab haridus-ja teadusminister oma käskkirjaga.

Riigieksamitöö hindamisel lähtutakse riigieksameid ettevalmistava komisjoni poolt koostatud hindamisjuhendist. Hindamisjuhend kirjeldab iga ülesande, aspekti või üksikküsimuse osakaalu kogu riigieksamitöö hindamisel.

Iga inglise keele riigieksamitöö osa eest on võimalik saada 20 punkti. Kuulamis-ja lugemisosa iga üksikküsimuse kaal on 0,625 punkti, keelestruktuuri üsikküsimuse kaal 0,5 punkti. Kuulamis-, lugemis – ja keelestruktuuri ülesandeid hinnatakse võtme järgi.

Kirjutamise hindamiseks kasutatakse vastavaid hindamisskaalasid. Riigieksami kirjutamisosa hindavad vastava väljaõppe saanud eksperdid. Iga kirjutamisosa ülesannet hindab kaks hindajat. Kui kahe hindaja punktide vahe on suurem kui 4 punkti, läheb eksamitöö kolmandale hindamisele. Sel juhul kujuneb lõplik tulemus kolmanda hindaja ja temale punktide lähemal seisva hindaja tulemustest.

Kirjutamisosa esimese ülesande hindamiskriteeriumid on jagatud kahe aspekti vahel: sisu vastavus püstitatud ülesandele ja keeleline korrektsus. Iga aspekti eest on võimalik saada 0-4 punkti. Kirjutamisosa teise ülesande hindamiskriteeriumid on jagatud nelja aspekti vahel: sisu, teksti ülesehitus, sõnavara mitmekesisus, grammatika korrektsus ja õigekiri. Iga aspekti eest on võimalik saada 0-3 punkti.

Suulise osa eest on võimalik saada 20 punkti. Rääkimisosa hindaja on kvalifitseeritud inglise keele õpetaja, kes on läbinud vastava koolituse ja ei ole eksaminandi aineõpetaja. Rääkimise hindamiseks kasutatakse vastavat hindamisskaalat.

Rääkimisosa hindamiskriteeriumid on jagatud nelja aspekti vahel: ülesande täitmine ja interaktiivsus, väljendusoskus, grammatika ning hääldus ja intonatsioon. Iga aspekti eest on võimalik saada 0-5 punkti.